

ABONAMENTUL

Pe un an . . . 24 Cor.
Pe o jum. de an 13 "
Pe trei luni . . . 6 "
Pentru România şi străinătate:
Pe un an . . . 40 Lei.
Pe o jum. de an 20 "

ZALAFON Nr. 226.

GAZETA TRANSILVÂNIEI

ZIAR POLITIC NAȚIONAL.

REDAȚIA
ŞI ADMINISTRAȚIA
Str. Prundului Nr. 16

INSERATELE
se primesc la administra-
ția. Prețul după tariful
şi învoială.

Manuscrisele nu se în-
napoiată.

România şi Rusia la Bosfor şi Dardanele.

De inginer B. G. Assan.

Reproducem următorul interesant articol din ziarul „La Politique“ în care dl Assan tratează problema Dardanelor în raport cu interesele României într-un mod mai larg de cât a fost tratată până acum de ziare.

Comerţul nostru se face aproape în întregime prin Dardanele şi Dunăre. Trecătorile Carpaţilor, în număr de câţiva nu pot absorbi de cât 650 vagoane pe zi, adică un maximum de 220.000 de vagoane pe an. Cum însă exportul nostru anual întrece suma de 250 mii de vagoane anual, rezultă că abia jumătate din producţia noastră poate lua drumul pe uscat. Această stare de lucruri sare în ochi cu deosebire astăzi când numai 5 luni dela închiderea Dardanelor au produs o perturbare neaşteptată în România aducând şi o sumă de încriminări reciproce între producători şi guvern, încriminări, a căror cauză nu poate dispărea decât o dată cu deschiderea strâmtorilor.

E cert că, viitorul unei ţări atârână de libera ei expansiune agricolă, industrială şi comercială. O ţară, situată astfel, ca să-şi poată dezvolta bogățiile ei prin comerţ şi transport își are viitorul asigurat şi nu va depinde decât de activitatea populației şi de capacitatea conducătorilor ei. Comerţul internațional este redus astăzi la o chestiune de transport sau de locomotivă.

Asia mică, țară bogată, dar foarte neglijată de turci, nu posedă căi de comunicație, ceea ce împiedică orice încercare de penetrație europeană. Țară nouă, cea mai apropiată de Europa centrală era firea ca Germania să caute alimente pentru propria ei populație și de bușușuri pentru industria ei, în Asia Mică care nu putea rămâne la infinit neproductivă.

Germania are, de altfel mai mare nevoie de a pătrunde în Asia Mică de cât în Rusia, țară puțin populată și cu imense resurse încă neexploatate. Germania are o populație de 65 de milioane, repartizată în proporție de 120 locuitori pe kilometru pătrat; Rusia din potrivă, are o populație de 170 milioane repartizată în proporție de 7 locuitori pe kilometru pătrat. Germania are așa dar nevoie de expansiune în Asia Mică, unde cei 17 milioane de locuitori ai acestei țări se repartizează aproape ca în Rusia 9 locuitori pe kilometru pătrat.

Să vedem acum, care sunt interesele României și drepturile ei la viața economică, față de situația problematică care i se va crea în urma războiului.

Drumul crează Statul. Căile aduc prosperitatea unui Stat. Când un nou drum e creat într-o țară încă în dezvoltare, acest drum devine cauza prosperității ei. Decadența țărilor cari, în trecut în secolul al XV-lea se găseau în drumul dintre Europa centrală și India, se explică prin descoperirea lui Vasco de Gama (1498) a unui nou drum mergând la India prin Capul bunei speranțe, drum care, la rândul său, își pierde importanța prin tăierea istmului de Suez (1869), lucru care trebuia să provoace speranțe strălucite pentru țara noastră căci din nou, drumul la India se apropia de noi.

Astăzi aceste speranțe sunt și mai aproape de realizare, căci vechiul drum de caravane care, în evul mediu, trece prin Moldova și Asia mică, e în ajun să renască, mulțumită liniei de cale ferată Bagdad pe care germanii o construiesc în Asia mică. Față de celelalte căi ferate mai lungi, ca acele de plidă, cari unesc Oceanul Atlantic cu Oceanul Pacific, în America, și calea ferată transiberiană cu căile ferate germane din Asia mică sunt de realizare mai ușoară și peste cinci ani vom vedea trecând prin România primul tren pentru Constantinopol, Bagdad și Golful Persic.

Războiul a intrerupt executarea operelor germanilor în Asia mică, operă la realizarea căreia România avea mare interes.

Răposatul rege Carol, marele rege Carol, spunea, nu fără dreptate, în discursul pronunțat la Londra, în timpul primului an de domnie:

„Am primit să fiu prințul României, pentru că am convingerea că un strălucit viitor așteaptă această țară. Drumul cel mai scurt între Anglia și India trece prin România căci o linie dreaptă trasă dela Londra la Bombay trece prin București.“

Păreră exprimată de regele Carol la banchetul din Londra de acum o jumătate de veac a lăsat nepăsători pe Englezi cari nici măcar nu s'au gândit să facă o legătură pe uscat cu cea mai mare colonie a lor.

Un popor maritim se interesează foarte puțin de căile de comunicație pe uscat. Din cauza aceasta a trebuit ca această idee să fie reluată cu succes de Germania, care avu de învins greutăți multe străbătând Austria, Ungaria, Serbia, România, Bulgaria și Turcia înainte de a-și vedea visul realizat.

Această operă a deslănțuit o vie gelozie în Anglia și ea nu-și ascundea nemulțumirea care îi produse alianța Germaniei cu Austria, Ungaria, România, Bulgaria și Turcia. Singură Serbia lipsea acestui lanț continuu pentru „Drang nach Osten“, dela Berlin la golful Persic.

Dar Serbia e un stat slav infeudat Rusiei, ca și Muntenegru, și cum interesele Rusiei sunt cu totul opuse tendinței Europei centrale spre est, iar această tendință este perpendiculară amenințată de accesul Rusiei la Marea Mediterană, reiese limpede că aceste două forțe tind în unghiu drept tocmai la Bosfor, unde idealul lui Petru cel Mare are drept obiectiv de a tăia de-a curmezișul lanțul de expansiune germană.

Nu lipsește acestui lanț format din Austria, Ungaria, România Bulgaria și Turcia, decât o singură verigă, Serbia, și aceasta numai din cauza politicii neucigatate... a Austro-Ungariei, față de Serbia. România totuși a găsit cu cale să nu se desprindă de la acest lanț.

Dacă Serbia ar fi și ea de partea Europei centrale opera de expansiune ar fi fost ușor de realizat, fără să fi fost nevoie de vărsat atâta sânge, și spre folosul tuturor statelor cari ar fi cooperat la aceasta ele fiind în drumul care duce în India, prin regiuni bogate ale celor mai bune debușuri pentru europeni.

Rusia se opune acestei expansiuni pe care n-o poate realiza Rusia nefiind o țară industrială.

Scopul ei este să-și taie drum la Mediterană, pentru a-și cuceri un debușeu produselor agricole brute, ceea ce tocmai convine Angliei mare consumatoare de alimente pe cari solul ei nu poate furniza, decât pentru două luni de alimentare a populației sale insulare în număr de 46 milioane.

Angliei îi mai convine apoi să vadă Rusia (țară lipsită de o industrie de export) așezându-se de-a curmezișul drumului pe unde se scurg produsele de manufactură germană spre India și Asia centrală, locul de întâlnire al obiectelor industriale cu mărcile „Made in Germany și Made in England“.

Și cum Anglia preferă să păstreze monopolul exploatarei celor 325 de milioane de indieni, e firesc ca ea să primească bușușul accesului Rusiei la Bosfor, pentru a se opune amestecului Germaniei în Golful Persic și în India.

Iată pentru ce oamenii de stat englezi se declară în sfârșit pe față pentru intrarea Rușilor în Bosfor, iar pentru a-și asigura simpatia României, ei îi asigură că, nefiind stat germanic, ea va beneficia de aceleași interese comerciale ca și puterile aliate împotriva Germaniei. Cât despre Bulgaria, ei îi asigură de asemenea libertatea strămtorilor cu condiția să părăsească Germania.

Aceiaș avis, face însă cunoscut României că n-ar putea conta pe aceste avantaje, de cât cu condiția de a nu sta aiături de statele germanice.

E deci lămurit că intenția Triplei Înțelegeri — în ipoteza unei victorii a rușilor — este a stabili pentru strămtori două regimuri diferite: unul favorabil de care vor avea să se folosească Statele negermanice și altul defavorabil, pentru statele amice Germaniei sau numai neutre.

Astfel, avantajul pe care îl așteptăm noi de la pătrunderea germanilor în Asia mică se află dintr-o dată anihilat, prin însăși faptul cedării Dar-

danelor Rusiei care, având de exportat exact aceleași produse agricole și miniere ca ale noastre, ne va face astfel concurență; în timp ce Germania, neexportând aceleași produse ca noi, nu ne face concurență și ne consideră chiar, ca auxiliari, indispensabili penetrației lor în Orient.

Ca urmare logică, acțiunea noastră de penetrație în Orient ar trebui să fie paralelă cu cea a Germaniei și ar trebui să profităm de avansul pe care, geograficește, îl avem asupra ei.

Să ne amintim istoria veacurilor trecute, când popoarele asiatice se îndreptau din Orient spre Occident și toate se ciocneau între ele, pe pământul nostru denumit bulevardul barbarilor, bulevardul întărit și apărat de noi.

Astăzi rolurile sunt schimbate. Cu excepție Rusia, barbarii nu mai vin de la răsărit, pericolul galben e o utopie, lupta se dă astăzi cu ajutorul științei și a milioanei, iar neamurile civilizate tind spre Orient.

Expansiunea europeană se urmează în chip fatal și progresiv sub o formă nouă, datorită industriei și comerțului.

Această expansiune trece prin țara noastră pentru a ajunge la Extremul Orient. Dacă nu-i împedecăm drumul înlesnindu-i calea, și dacă nu ne hotărâm cu energie de a avea partea noastră în această întreprindere de expansiune prin o agricultură sistematică, prin industrie, comerț și mijloace de transport, vom fi nimiciți și aserviți.

Noi trebuie să facem cauză comună cu civilizația expansivă a Europei centrale și ori ce țară care ar încerca să se opună acestui marș spre Asia mică, ar dovedi că urmărește nimicirea noastră și aceea a progresului.

În timpul celor din urmă zece ani, după înfrângerea rușilor de către japonezi, România a realizat mari progrese în navigație pe Marea Neagră și pe oceane, căci influința rusă la Constantinopol suferise o micșorare, iar privirile Rusiei se îndreptară spre Extremul-Orient.

În timpul acesta, influența germanilor, câștigând în intensitate, ne-a zăcut și pe noi să stabilim, străbătând țara noastră, o comunicație directă între Berlin și Constantinopol, precum și cabluri submarine. Această influență a favorizat de-așemenea progresul nostru economic cu ajutorul liniilor maritime regulate până în Egipt și Olanda, făcând concurență liniilor ruse în decadență.

Iată un exemplu care demonstrează în chip lămurit profitul ce ar rezulta pentru comerțul nostru maritim mulțumită influenței Germaniei în Turcia.

Dar dacă Marea Neagră ar deveni un lac rus, pavilionul român nu ar mai exista și taxele de pasaj prin Bosfor, din uniforme cum sunt astăzi pentru toate pavilioanele, ar deveni pentru noi oneroase, nimicitoare chiar.

Cu ajutorul Bosforului, Rusia va exercita asupra noastră aservirea economică.

Un Consiliu de Coroană
Român? Ziarul «Țara» publică în fruntea nrului de astăzi (Vineri) următoarea informație:

Din cea mai pozitivă sursă, putem afirma că dacă nu în decursul acestei săptămâni, în a celei viitoare de sigur, va avea loc un important consiliu de coroană.

La el vor participa d-nii miniștri, șeful de partid și toți foștii președinți de consiliu în viață, precum și președinții Corpurilor Legiuitoare și șeful marelui Stat major.

Acest consiliu are menirea de a examina din nou situațiunea politică externă.

Este chestiunea de a se invita și pe d. N. Iorga, în calitate de șef de partid. Este discușiunea însă asupra acestei invitațiuni căci d-sa nu figurează în fruntea unui partid de guvernământ, și în atare caz, ar trebui invitat și șeful partidului socialist.

Situația în Grecia.

Noul guvern Gunaris.

În urma refuzului fostului ministru Zaimis, de-a lua asuprași formarea noului guvern, regele Constantin a încredințat, precum se știe, cu această misiune pe fostul ministru de finanțe în cabinetul Theotokis, Demetrios Gunaris.

Acestuia i-a și succes să formeze în timp foarte scurt noul cabinet, care a și depus jurământul în mâinile regelui. Noul cabinet se compune din următorii membrii:

Cunaris: președinția și portofoliul rășboiului.

Chr. Zographos: esterne.

Eitadschis: comunicație.

Vozikis: culte și instrucție.

Protopapadakis: finanțe.

Triantafyllakos: interne.

Eutaxias: agricultură.

Zaldaris: justiție.

Stratos: marină.

Noul prim-ministru Gunaris e considerat ca o mare capacitate pe teren financiar și e chemat să aducă ordine în finanțele cam desordonate ale Greciei. Camera va fi disolvată și se vor publica noi alegeri, dela a căror rezultat va depinde viitorul noului cabinet.

Postul prim-ministru Venizelos, precum se spune, e hotărât să ia lupta la viitoare alegeri, pentru a face să triumfe politica sa.

Atentat contra regelui Constantin?

Biroul ung. de corespondență comunică o telegramă din Milano, în care se spune între altele:

După știri din Atena s'au găsit asupra individului Athanas Kuzior, care fusese arestat pe motiv, că ar fi voit să atenteze la viața regelui Constantin și care a fost considerat de nebuș, — un revolver, puști, două bombe și mai multe scrisori engleze și franceze, din care se deduce, că Kuzior ar sta în legătură cu agenții englezi și francezi. Pentru atentatul plănuțit ziua ar fi fost deja fixată.

De sine înțeles că știrea aceasta, care vine peste Milano, trebuie primită cu rezerva cuvenită.

O nouă chemare sub arme.

Inrolarea glotașilor dela 37-42 ani.
Primum spre publicare următorul avis oficial:

Pe baza articolului de lege XX. din 1836 să ordonă tutulor acelor indivizi obligați la gloate, cari s'au născut în anii 1873, 1874, 1875, 1876 și 1877, cari prin comisiunile de înrolare și cele mixte au fost clasificați de neapți pentru arme și respective cari prin comisiunile de supraarbitrare militare și de honvezi au fost concediați până la 31 Iulie anul 1914 din legăturile armatei comune, ale marinei de război, ale honvezimei, ori ale gendarmeriei, sau cari până acum n'au făcut deștut datorinsei lor de asutare; mai departe acei indivizi născuți în anii sus menționați, cari în decursul timpului și-au câștigat dreptul de cetățenie ungară sau cea austriacă respective aparținerea lor Provinciilor Bosnia-Herțegovina și cari n'au mai fost datori a se prezenta pentru a fi înrolați: ca pentru conscrierea lor să se înfățișeze la primăria comună (la auctoritatea orășănească) a locului lor de locuință, în comunele mici la sediul notariatelor cercuale, și anume: în Braşov, la despărțământul militar orășănesc, în 16 Martie 1915 a. m. dela 8-12 oare cei născuți în anul 1877; în ziua de 17 Martie 1915 cei născuți în anul 1876; în ziua de 18 Martie 1915 cei născuți în anul 1875; în ziua de 19 Martie 1915 cei născuți în anul 1874; în ziua de 20 Martie 1915 cei născuți în 1873 cât și acei glotași ai grupei B, care pe nedrept au rămas departe de la înfățișările țiate până acum.

Cu prilejul înfățișării sunt a se produce pentru legitimare cărticica de muncă, ori alte documente cari conțin datele personale ale celui obligat la gloate și respective cărticica de legitimare pentru glotași, dacă asemenea documente ar fi în proprietatea aceluiaș.

Indivizii în celea de mai sus îndrumați la înfățișare pentru conscrierea lor, după întâmplata conscriere vor fi chemați ori aduși cu forța la revista de înfățișare pentru glotași la locul și în răstimpul dintre zilele de 6 Aprilie și 4 Mai ale anului curent ce se vor publica mai târziu prin primărie, iar acolo vor fi clasificați de după abilitatea lor.

Cei aflați abili vor fi înștiințați prin aviz despre timpul prezentării lor sub drapel.

Indivizii obligați la gloate vor călători la revistele de înfățișare însoțiți de o persoană de încredere și atât mergând cât și întorcându-se vor călători gratuit pe tren în clasa a treia (iară pe vapor în clasa doua).

Aceia dintre supușii austriaci precum și cei de fel din provinciile Bosnia și Herțegovina, cari se află pe teritoriul Țărilor din Sfânta Coroană Ungară și aparțin claselor chemate, vor fi conscriși și chemați la revistele de înfățișare la fel ca supușii Statului Ungar.

Acei indivizi obligați la gloate, cari sunt candidați la preoție în confesiunile admise ori legal recunoscute, sau cari pe baza studiilor făcute, în conformitate cu §. 21 al Legii despre Forța Armată, actualizate au drept la beneficiul voluntariatului de un an, cu prilejul revistei de înfățișare sunt datori a dovedi aceasta calitate a lor prin certificatul institutului respectiv.

Deci, conform celor zise mai sus, toți acela sunt datori a să prezenta la conscriere cari s'au născut vre-unul din anii mai sus indicați.

Sunt scutiți dela înfățișare la revista de înfățișare și totodată pe timp nedeterminat și de sub serviciu activ de gloate următorii:

a) indivizii obligați la gloate, cari sunt stabil implegați la serviciul de finanțe;

b) cei obligați la gloate, cari sunt stabil implegați la căile ferate și în atelierele aciorași, precum și la serviciul de mișcare, de manijere a căleii, de manovrare, de ateliere și de magazin, mai departe la Direcțiunea Centrală ale Fabricilor de fier r. u. și în fabricile și uzinele de sub conducerea aceluiaș;

c) acei indivizi obligați la gloate, cari implinesc serviciu permanent de mișcare la institutul de Poștă și Telegraf, la Prima Societate imp. reg. Privilegiată de navigațiune pe Dunăre, la Societatea pe acțiuni r. u. de navigațiune fluvială și maritimă, la Societatea germană de Sud pentru navigațiune pe Dunăre, precum și la unele societăți de navigațiune maritimă, cari iau parte la mișcarea războinică și cari vor fi designate prin Direcțiunea imp. și reg. pentru transportul maritim în Trieste, ori sunt stabil angajați la fabricile și atelierele aparținătoare societăților de mai sus;

d) indivizii obligați la gloate aparținători diviziunilor muncitorești dela minele de cărbuni de plidă;

e) cei obligați la gloate, cari sunt muncitori designați prin comune și orașe, precum și cei angajați la alte servicii speciale având scopuri militare;

f) acei indivizi obligați la gloate, cari și până acum au fost scutiți de după nume dela serviciu activ de gloate; și în fine

g) preoții ordinați respective hiron-toniți precum și profesorii cu caracter preotesc a confesiunilor admise și legal recunoscute.

Indivizii obligați la gloate aici înșirați, cu excepțiunea celor amintiți sub e), sunt datori a dovedi cu prilejul conscrierei în fața primăriei lor comunale (auctorității orășănești, notariului cercual) angajamentul lor precum și faptul că se află în zisul angajament deja din ziua de 1-a Ianuarie anul 1915 și respective cei de sub f) scutiții lor: cu certificatul auctorității lor superioare, a direcțiunii lor și respective a Comandei diviziunii lor muncitorești, iară cei implegați la Căile Ferate și atelierele aciorași cu certificatul eliberat prin Șeful lor de serviciu.

Nu sunt datori a se înfățișa la revista de înfățișare pentru gloțiși acela, cari sunt învederat neabili, medici, militari plătiți la lună în retragere și indivizi cari aparțin contingentului celor invalizi în retragere.

Acel individ obligat la gloate, care nu va face destul poruncei de chemare la revista de înfățișare de gloțiși, va fi adus cu putere armată și conform §-ului 4 din articolul de lege XXI din 1890 despre pedepsirea neascultării față de porunca de chemare, va fi pedepsit cu închisoare până la 2 ani.

Făcut în luna lui Februarie anul 1915.

SITUAȚIA pe câmpul de războiu.

Azi dimineață am primit dela biroul de presă al prim-ministrului următoarele comunicate oficiale telegrafice:

Situația în nordul monarhiei.

Budapesta 11 Martie.—Din marelui cartier general al nostru se comunică oficial cu data de azi:

Teritoriile și înălțimile ocupate în zilele din urmă în luptele din Polonia Rusească și pe frontul din Galiția de vest, apoi lângă Gorlița și spre sud dela aceasta, ni le păstrăm cu siguranță. Am zădărnicit pretutindeni încercările dușmanului de a-și recuceri unele puncte de razim. Noile furtuni mari de zăpadă au împedecat mult operațiile în Carpați. Cu toată vremea nefavorabilă însă lupta decurge pe unele părți ale acestui front.

Cu ocazia ocupării unei înălțimi am respins trupele dușmane, cari se compuneau din mai multe companii. Am făcut prizonieri 2 ofițeri și 350 de soldați. Am respins câteva atacuri de noapte ale dușmanului cauzându-i acestuia mari pierderi. Urmărind trupele dușmane, pe cari le respinseerăm dinaintea pozițiilor noastre din nordul Nadnormei am făcut prizonieri încă 280 de soldați dușmani.

Dealtimețreala atât pe acest front, cât și în Bucovina e liniște.

Pe frontul anglo-franco-ruso-german.

Berlin 11 Mart. Buletinul oficial al marelui cartier general german e pentru azi următorul:

Pe câmpul de operații dela vest: Un aviator englez a aruncat bombe asupra localității Menin, n'a avut însă succes, decât o singură bombă, care a omorât doi Belgieni, iar pe zece i-a rănit.

Englezii ne-au atacat ieri în pozițiile dela Neuve Chapelle. Au și pătruns pe unele locuri în localitate. Lupta decurge încă. La Ghyvenchi am respins o eșire de-a Englezilor. Francezii au întreprins eri în Champagne două atacuri în contra colțului de pădure din ostul localității Souaien, din care pădure îi scosesem eri. — Am respins însă amândouă aceste atacuri. În Vosgi am început eri iarăși lupta pentru localitatea Reichsackerkopf.

Pe câmpul de operații dela ost: Spre vest dela Sereje am făcut prizonieri 600 de Ruși capturând 3 tunuri și 2 mitralieze. Încercările repetite ale Rușilor de-a ne sparge rândurile spre sud dela Augustow s'au sfârșit cu nimicirea trupelor, cari au luat parte la aceste încercări. În luptele, cari s'au dat spre vest dela Ostrolenka, au rămas trupele noastre învingătoare. Au rămas în mânăile noastre 6 ofițeri și 900 de soldați dușmani, precum și 8 mitralieze.

Spre nord și nordvest dela Prasnis progresăm. Spre nordvest dela Novomjasto am făcut prizonieri din nou 1660 de soldați dușmani.

Gazetarii români în tranșee.

Ne-au sosit la redacție două cărți postale dela colegii noștri I. Montani, fost redactor la »Românul« și I. Brotea, colegul nostru de redacție, cari ambii se află din nou pe câmpul de luptă din Polonia rusească, după ce s'au vindecat de ranele primite.

Prietinul I. Montani ne scrie între altele:

Polonia rusească 27/II 1915.

Se împlinesc 3 săptămâni decând trăiesc o viață de șobolan, îngropat în pământ șantierelor de pe marele front german. Punctul unde stau e deocamdată mai ferit, dar probabil nu vom sta mult aici... Numai aici pot găci adăncurile sufleteste ale popoului nostru... Sunt convins, că tragedia se precipită spre sfârșit și că se va descifra în blue pentru noi. Nețărmitura tensiune spre frumos a sufletului românesc se arată aici în orice amănunt de atitudine a fecolilor noștri: Ei sunt mult mai mult absorbiți de partea estetică a războiului (sborul aereoplanelor, efectul tunurilor etc.) decât de oroarea morții, care-i pânzește pas de pas...

Colegul I. Brotea, care a fost transferat dela reg. 2 la regimentul de inf. austriac 49, ne trimite următorul răvaș:

— 2 Martie 1915.

Dragii mei! O crosnie de salutară — nu de pe fața pământului — ci din palatul nostru subpământean, în care ne aciuim 12 camarazi, împreună cu mii de chiriși grațioși, cari ne fac plăcuta distracție de a ne trimite până în ușa bărioșului la câte o »jagd-partie« cu cămașa în mână. Păcută vânătoare, și totdeauna sigură, căci nu există parte de vânătoare, fără ca câteva — și încă destule — flinte nevinovate, dar afurisite să moară »moarte de erou«, strivite cu unghia degetului celui mare, pe o schiță de ghiulea rusească, căzută în ușa palatului nostru. »Dulce et decorum est...«

Imi merge așa de bine, că Vă uit pe toți; Vă mai scriu, doar, numai ca să nu-mi uit limba românească, căci aici așa o rup pe nemțește cu camarazii mei, încât nici eu nu mă mai înțeleg ce vreau să zic. V-aș mai scrie, dar — durere! — dă în foc oala cu piciorul. Astă noapte a început să ningă. Salut Brotea.

Adunarea generală a Reuniunii femeilor gr. or. rom. din Făgăraș.

În 15 Februarie 1915 s'a ținut în localul băncii »Furnica« din Făgăraș adunarea generală a Reuniunii femeilor române gr. or. sub prezidiul doamnei Maria Dr. Șerban, la care au participat 23 membre active și 3 bărbați de încredere. Doamna prezidentă deschide adunarea generală prin o vorbire frumoasă arătând rolul femeiei în aceste timpuri de grea încercare, prin cari trece și poporul român. A urmat apoi raportul secretarului, din care reies următoarele momente mai însemnate din activitatea reuniunii pe 1914.

În anul esprărat 1914 activitatea reuniunii a fost cu mult mai intensivă, ca în alți ani în urma situației create prin erumperea războiului mondial. Reuniunea nu s'a substras dela nici o jertfă, ce li s'a cerut, ei din contră a căutat prin toate mijloacele posibile a ținea pas cu celelalte reuniuni de femei din Făgăraș. Ast-fel s'au liferat prin doamnelor din comitet 10 paturi complete cu cele de lipsă pentru spitalul militar al crucei roșii din loc. S'au liferat mai departe în asociere cureniunea femeilor gr. cat. române din loc: 700 mangete de lână, 200 șepci de zăpadă, 200 cămăși, 200 pantaloni, 100 obiele, nonumărate ștergere, lepedee, comprese etc. Asemenea s'a oferit soldaților răniți din spitale în diferite rânduri ojină constătoare din cafea, ciocolată, cognac, precum și o surpriză de Crăciunul românesc la 600 soldați fără deosebire de naționalitate. Toate aceste lucruri bune și frumoase s'au făcut prin colecte în loc și în jur, încât foarte puțin s'a spesat din fondul reuniunii.

E de remarcă sprijinul, ce s'a dat din cătră știm. doamne preotese, notărășite și învățătoare din jur, cari la cel mai mic apel al reuniunii au a-lertat cu obolul lor întru sprijinirea acțiunii de caritate a reuniunii.

Reuniunea numără dela înființarea ei: 41 membre fondatoare, 37 membre pe viață precum și un număr destul de

însemnat de membre ordinare și ajutoare.

Din raportul doamnei casiere Ana Dr. Motoc, relese, că reuiniunea dispune de următoarea avere:

Banigata dep. la »Furnica« K. 16.849-81
4 acțiuni dela »Furnica«
à K. 400= K. 1.600—
1 obligație intabulată . . . K. 400—
total K. 18.849-81

Adunarea generală la propunerea comitetului a adus următoarele decisiuni mai importante:

1) A aprobat socotelele prezentate pe 1914 și a dat absolutoriul cu-venit doamnei casiere.

2) A votat un ajutor în bani gata de K. 500 bisericii gr. or. din Făgăraș pentru susținerea școlii confesionale.

3) A dat îndemnare comitetului pentru de a putea duce la îndeplinire și pe mai departe misiunea de societate de caritate, care v'a recere și oare-cari jertfe materiale.

4) a cumpăra din fondul reuiniunii încă 8 acții dela »Furnica« din noua emisiune à K. 410.

Fiind programul epuizat doamna prezidentă prin o vorbire pătrunzătoare roagă pe onoratele membre a o sprijini și în viitor cu aceeași căldură, ca și până acuma. La acestea d-l preot Neculae Aron din Galați mulțamește doamnei prezidentă pentru munca neobosită și deosebitul zel depus pe altarul reuniunii și propune adunării generale a-i exprima mulțămirea protocolară. Cu acestea adunarea generală s'a terminat cu un lung »să trăiască« la adresa doamnei prezidente.

Un asistent.

Războiu, vitejie, învingere și pace.

(Din »Comoara de citate« adunate de I. Dariu.)

Urmare.

La cel mai mult nu le zece la inimă pacea, ci spiritul de partid.

Claudius.

Primu-i sunet, bucurie,
Pentru țară pace, fie!
Încheierea Cântecului despre clopot, de Sobiller.

Și rodul dreptății va fi pacea.

Prorocul Isaia 32, 17.

Ce-i mai plăcut, când evr'o sărbătoare,
Decât despre războiu să povestești,
Pe când departe, 'a țările turcești,
Năvală peste-olaltă dau popoare.
Să stai la geam, c'un păhărel pe masă,
Să vezi pe apă bărcile plutind;
Și seara-apoi să te întorci acasă,
A păcii multumiri blagoslovind.
Alt orăsan*) în Goethe. Faust I. 559/86.
(Traducere de I. Gorun).

De ce nu vine, Doamne, a Ta împărăție,
Când oamenii să șteargă și umbra de sclăvie,

Fiind creștini curăț;
Ș'a locu-i să domnească dreptatea ne-pătată,
Egalăndreptățire și pacea-adevărată,
Ca între fi și frați!
A. Mureșianu, Omul frumos, 1849.

— Toată țărâna gleei desrobite
Și munții toți și-adăncurile firii
Vor prăznui din pacea lor urnite
Înfricoșata clipă premenirii,
Când suflet nou primește întrupare
Ș'n strălucirea razelor de soare
El hărăzește vremii m'ăstrănite:
Vestmântul nou, de nouă sărbătoare.
Octavian Goga, Clăcașii.

Nici o împărăție nu poate fi puternică prin popoare asuprite; orice crimă zămislește răsplătire.
Lingg, Migrațiunea popoarelor 2, 5.

Cu fiecare zi simt tot mai mult cum reflecțiunea curată și prevăzătoare despre sine însăși se înălțuiește cu internul și dă pacea, care de sigur este totdeauna opera lui Dumnezeu exprimată prin voința ce ni s'a dat de el. Deci omul să nu aștepte pacea ca un dar din afară, ci prin străduința din afară să ș'o creeze din sine însuși, după voința sa.
W. v. Humboldt, Scrisori cătră o prietină.

*) În împrejurările actuale nu știu zău, dacă i-ar mai da mâna orășanului d-l Faust să mai zică tot așa. I. D.

Cedează păcii arma și concede laudei coroana de lauri.

(Cedant arma togae, concedat laurea laudi.)

Cicero, De officiis I. 22, 27.

Că pacea ș'armonia atunci vor înflori,
Când filii unei patrii, ca frații vor trăi.
A. Mureșianu, Savenre . . . (Va urma).

ȘTIRI.

— 27 Februarie v. 1915.

Distincții militare. Cu lauda și recunoștința prea înaltă (Signum Laudis) pentru ținuta vitească în fața dușmanului au fost distinși următorii ofițeri români: Căpitanul Ștefan Popovici. Locotenentii: Emil Pop, Marcel Aslan, Aurel Fanciu, Gheorghe Borda, R. Corcea, Ladislau Major și locotenentul gloțiș Petru Pavlovici. Sublocotenentii i. r.: Ștefan Berariu, Andreiu Gușu, și Ștefan Marcovici. Sublocotenentii gloțiș: Gheorge Cosma, Iustin Miron și Ioan Mesaroș.

Crucea pentru merite cl. 2-a pentru preoții s'a conferit preotului Ioan Isaicu.

Medalia de argint cl. 1. pentru vitejie s'a conferit sergentului Victor Butaș, caporalului Ștefan Cizmaș, și gloțișilor Damaschin Cașavan și Mihail Toma din reg. de gloțiși No. 23.

Deputați sinodali. Alegerile deputaților din cler pentru sinodul arhidiecezan pe anii 1915—1917 s'au făcut cu următorul rezultat:

În cercul Sibiiu a fost ales: Dr. Ilarion Pușcariu, arhimandrit și vicar arhiepiscopesc în Sibiiu. În cercul Săliște: Dr. Ioan Stroia, protopresbiter în Sibiiu. În cercul Sebeș: Ștefan Medean, protopresb. în Sebeș. În cercul Alba-Iulia: Nicolae Ioan, asesor cons. în Sibiiu. În cercul Deva: Romul Abu, capelan în Vinerea. În cercul Hațeg: Lazăr Triteanu, asesor cons. în Sibiiu. În cercul Iliu: Dr. Ioan Dobre, protopresb. în Deva. În cercul Geoagiu: Dr. Ioan Lupas, protopresb. în Săliște. În cercul Zarand: Vasile Dămian, protopresb. în Brad. În cercul Câmpeni: Romul Furdul, protop. în Câmpeni. În cercul Turda: Vasile Gan, protopresb. în Ofenbaia. În cercul Cluj: Dr. Eusebiu R. Roșca, protosincel, director seminarial în Sibiiu. În cercul Solnoc: Teodor Herman, protopresb. în Deș. În cercul Bistrița: Gregoriu Pletosu, protopresb. în Bistrița. În cercul Târnava: Mateiu Voileanu, asesor cons. în Sibiiu. În cercul Sighișoara: Demetriu Moldovan, protopresb. în Sighișoara. În cercul Treiscaune: Constantin Dimian, protopresb. în Brețcu. În cercul Brașov: Dr. Vasile Saftu, protopresb. în Brașov. În cercul Bran: Ioan Hamsea, protopresb. în Zărnești. În cercul Făgăraș: Nicolae Borzea, protopresb. în Făgăraș. »T. R.«

Necrolog. Subscriși cu inimă înfrântă de durere au nișit tuturor rudenilor și cunoscuților, că scumpa și neuitata noastră fiică, soră, vară, și nepoată: Emilia Deac după un morb greu și îndelungat, împărțită cu Sf. sacramento a moribunților, la 4 Martie a. c. în etate de 19 ani, a trecut în cele vecinice. Înmemntarea se va săvârși în Sec la 7 Martie 1915. Fie-i memoria neuitată!

Văd, Ioana Deac n. Popescu preoteasă ca mamă. Dr. Ilie Popescu advocat și soția unchi. Aurelia Popescu m. Gilga, văd. Lucreția Popescu ca mătuși de mamă. Aurelia Deac m. Druța mătușă de fată. Văd. Rebi Zache m. Lepig mătușă. Liviu, Ioan și Josif ca frați. Sabina Todoran, Aurelia Buda, Marița Biscovan, Florentina Gilga, vere. Dioniziu Deac preot, David Deac preot, Simeon Hortopan, Nicolau Gilga preot, și fam. unchi.

Presa Română în 1913. Dintr'o statistică aparută în România reținem următoarele:

Numărul ziarelor din România, în anul 1913 a fost 598 în toată țara, și anume 251 politice, din care 228 în limba românească, 5 în franțuzește, 3 în limba germană, 10 în limba evreiască, 1 în ungurește 3 în grecește și 1 limba alb-neză. 30 economice, 31 bi-

sericești și didactice, 40 literare și artistice, 66 juridice administrative, 19 științifice, 8 istorice și geografice, 40 sportive, 41 enciclopedice și 11 umoristice.

Aceste publicațiuni se repartizează după cum urmează: 308 la București, 42 la Iași, 85 la Craiova, 31 la Brăila și celelalte 184 în 50 localități diferite: Constanța, Galați, Bărlad, Bacău, Slatina, Turnu-Severin, Giurgiu, Focșani, Târgoviște, Câmpulung, Cernavodă, Târgu-Jiu, Caracal, Râmnicu-Vâlcea, Râmnicu-Sărat, Buzău, Mizil, Sinaia, Câmpina, Dorohoi, Pitești, Ploști, Turnu-Măgurele Alerandria, Călărași, Piatra-Neamț, Tecuci, Băcău, Huși, Fălticeni, Botoșani, Tulcea, Oltenița, Calafat, Corabia, Slănic, Vălenii de Munte, Adjud, Vaslui, T-Ocna, etc.

Publicațiuni românești au apărut și în străinătate și anume 40 în Ungaria, 9 în Bucovina, 1 în Basarabia, 2 în Turcia și 5 în America.

Trei așezăminte ajutoare de un comerșant român. Ni se scrie: Vrednicul comerșant român, d-l Moise Oprîș din Armean (com. Alba inf), de al cărui nume să leagă multe întreprinderi folositoare de acolo, a binevoit a depune la mâna d-lui Victor Tordășianu suma de 200 cor., și cu dorința de a fi trecut între membrii fondatori ai Reuniunii meseriașilor sibieni cu taxa de 100 cor., apoi între membrii pe viață ai Reuniunii române agricole sibiene cu taxa de 80 cor., apoi cu dăruirea de 10 cor. la fondul Andrei Baron de Șaguna pentru ajutorarea cu preferință a orfanilor și văduvalor ostașilor noștri căzuți în războiu, și de 10 cor. la fondul »Aziului« pentru adăpostirea orfanilor și neputincioșilor noștri, administrat de »Reuniunea română de înmormântare din Sibiiu«. În timpurile de grea încercare, prin cari trecem, generositatea d-lui Oprîș e deamă de a fi urmată și de alții.

Învățătorimea săsească și războiul. Conform datelor apărute zilele acestea în organul oficial din Sibiiu al bisericii evanghelice săsești ardelen, dintre 551 învățători sași sunt chemați la arme și înrolați, până la 1 Martie, 163 de înși. Din acești 163 se găseesc pe câmpul de războiu 70, iar restul de 93 face servicii militare în interiorul țării. În număr rotund sașii sunt reprezentati în armată cu 20 000 de ostași (poporațiunea întreagă săsească numără în Ardeal 220.000 de suflete); în primele șase luni ale războiului au fost distinși 394 soldați sași, între ei și câțiva învățători. Au căzut morți dintre dascăli cincii înși, zece se află în captivitate rusească, iar doi sunt dispăruți.

Apollo-Bio. Program pentru Sâmbătă și Duminecă: »Spre moarte pe roata mare« dramă senzațională în 4 acte din viața artiștilor, »Cameriera amorizată« (Umorescă), »Cum se construiește portul (După natură), Un viț genial (Comedie).

»Pentru sârmanii soldați români cărora li-s'au amputat picioare sau mâni și cari și-au pierdut lumina ochilor«.

În urma apelului nostru din numerii trecuți ai ziarului am mai primit următoarele contribuții marinoase:

Transport din n-rul trecut 667 c. 80 f.

D-na Luiza Cocian, soție de advocat în Domnlu. . . 10 »

D-l Petru Chereșteș protopop în Buza. . . . . 5 »

Colecta de 30 cor. a dlui loc. Albion paroh-protopop gr. cat. în Doștat și anume dela familia d-lui Ioan Crăciun alui Samoilă 10 cor., iar restul de 20 cor. dela preoții asistenți și dela poporul adunat în biserică cu prilejul rugăciunii făcută pentru ajutorul fraților și fiilor noștri, duși pe câmpul de luptă.

La olată. . . . . 30 »

La olată 712 c. 80 f.

—

Poșta redacției.

C. Biro preot în Herondești. Adresați-vă în chestia prorumbului d-lui dep. Dr. N. Șerban la Făgăraș (Fogaras).

—

Proprietar:

Tip. A. Mureșianu: Branisce & Comp

Redactor responsabil: Ioan Lacea